

Magistrinis darbas.

Darbo pavadinimas: *Tiesioginių užsienio investicijų poveikis ES šalių verslo ciklų sinchronizavimui.*

Autorė: Žana Šibajeva

Adresas: Vingio g. 35, Dauparų km., Klaipėdos raj.

Tel. +37068682721

luzana7@hotmail.com

Mykolo Romerio universitetas

Ekonomikos ir finansų valdymo fakultetas

Finansų rinkų programa

Vadovė doc. dr. E. Martinaitytė

Darbas apgintas 2016 05 04

SANTRAUKA

Finansų rinkų magistro baigiamojo darbo tema yra aktuali, atsižvelgiant į TUI didėjančią svarbą verslo ciklų sinchronizavimo procesui. Tiesioginių užsienio *investicijų politikos formavimas gali padėti stiprinti Europos Sąjungos šalių verslo ciklų identiškumą*. Todėl buvo iškelta pagrindinė **tyrimo problema** – ar tiesioginės užsienio investicijos turi vienodą poveikį Europos Sąjungos šalių verslo ciklų sinchronizavimui? **Tyrimo objektas** – tiesioginių užsienio investicijų poveikis Europos Sąjungos šalių verslo ciklų sinchronizavimui. Šio **tyrimo tikslas** – ištirti tiesioginių užsienio investicijų ir Europos Sąjungos verslo ciklų tarpusavio sąsajų reikšmingumo poveikį verslo ciklų sinchronizavimui, atsižvelgiant į šalių egzogenines charakteristikas bei jų ekonomikos išsivystymo lygį. Siekiant įgyvendinti tikslą, iškelti **uždaviniai**: paaiškinti finansinės integracijos ypatumus, lemiančius tiesioginių užsienio investicijų plėtros aspektą; išnagrinėti verslo ciklų svyravimus ir veiksnius, darančius įtaką verslo ciklų sinchronizavimui; įvertinti tiesioginių užsienio investicijų poveikį šalių verslo ciklų sinchronizavimui; parengti tyrimo metodologiją, siekiant ištirti tiesioginių užsienio investicijų ir Europos Sąjungos verslo ciklų tarpusavio sąsajų reikšmingumo poveikį verslo ciklų sinchronizavimui, atsižvelgiant į šalių egzogenines charakteristikas bei išsivystymo lygį; suformuoti tiesioginių užsienio investicijų poveikio Europos Sąjungos šalių sinchronizavimui vertinimo modelį ir atlikti empirinį tyrimą, aprašyti ir paaiškinti tyrimo metu gautus rezultatus, pateikti rekomendacijas tyrimo tęstinumui. Tyrimo metodika: literatūros šaltinių, mokslinių

straipsnių lyginamoji analizė, statistinių duomenų sisteminimas, grupavimas, interpretavimas bei surinktų statistinių duomenų grafinė (retrospektyvi), dinaminė, loginė bei regresinė – koreliacinė analizė. Pirmajame tyrimo etape buvo patikrinta hipotezė apie Europos Sąjungos šalių egzogeninių charakteristikų bei jų ekonomikos išsivystymo lygio poveikį verslo ciklų sinchronizavimui. Antrajame tyrimo etape buvo patikrintos hipotezės apie tiesioginių užsienio investicijų ir Europos Sąjungos šalių verslo ciklų tarpusavio sąsajų reikšmingumo poveikį verslo ciklų sinchronizavimui. Parengta tyrimo metodologija leido nustatyti, kad ES šalių, turinčių vienodas egzogenines charakteristikas bei ekonomikos išsivystymo lygį, verslo ciklai sinchronizuojasi; ES šalių verslo ciklų sinchronizavimo ypatumai priklauso nuo tiesioginių užsienio investicijų ir verslo ciklų tarpusavio sąsajų reikšmingumo: jei BVP ir TUI tarpusavio sąsajos yra reikšmingos – ES verslo ciklų sinchronizavimo pokyčiai nežymūs, jei ES šalių, kurių BVP ir TUI tarpusavio sąsajos nėra reikšmingos, verslo ciklai sinchronizuojasi. Darbe suformuotas modelis gali būti taikomas vertinant kitų veiksmų poveikį verslo ciklų sinchronizavimui.